

# مَعًا

## نحو العربية

BİRLİKTE .. ARAPÇA'YA

مجلة دورية .. طلابية .. ثقافية .. العدد ١



El-Ezher

وصفة طعامك بالعربية

أحمد شوقي  
أمير الشعراء

في  
العدد

Öğrenci Kültür Dergisi .. Sayı: 1

إشراف: د. سعاد شولاق

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Soaad SHOLAK





د. سعاد شولاق  
Dr. Öjri. Üyesi Soaad SHOLAK

# افتتاحية

لم تَبْدَأْ الحِكايةَ بِورقةٍ وقلمٍ، بل بِخطوةٍ خجولةٍ نَحْوَ لُغَةٍ لَيْسَتْ سَهْلَةً، لَكِنَّهَا تَسْتَحِقُّ.

فِي كُلِّ مُحَاوَلَةٍ كِتَابَةٍ، وَفِي كُلِّ تَرَدُّدٍ، وَفِي كُلِّ خَطِّا ظَنَنْتُمُوهُ عَائِقًا؛ كَانَتْ تَنمو بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ العَرَبِيَّةِ أُلْفَةً خَفِيَّةً.

«مَعًا» لَيْسَ مُجَرَّدَ عُنْوَانٍ لِمَجَلَّةٍ، بل هُوَ وَعْدٌ بِأَلَّا يَسِيرَ أَحَدٌ فِي هَذَا الطَّرِيقِ وَحَدَهُ، وَأَنْ تَكُونَ اللُّغَةُ مَسَاحَةً لِقَاءٍ لَا سَاحَةَ اخْتِبَارٍ.

هنا لا نقيس جمال النصوص بالكمال، بل بصدقها، ولا نبحث عن كاتبٍ مثاليٍّ، بل عن صوتٍ يُحاوَلُ أَنْ يُعَبِّرَ عَن نَفْسِهِ، حَتَّى لو تَعَثَّرَ.

أنتم لا تتعلمون العربية فقط، بل تكتشفون أصواتكم بها. وكلُّ حَرْفٍ تكتبونه هو خطوةٌ أقربُ إلى اللُّغَةِ وإلى أَنْفُسِكُمْ.

هذه مَجَلَّتُكُمْ، وهذا أَثْرُكُمْ الأولُ، فاكتبوه صادقًا دائمًا يُشبهُكُمْ.

ولنكنن كما اخترنا منذ البداية: **مَعًا**.

*Bu hikâye bir kâğıtla ya da bir kalemlle başlamadı.*

*Kolay olmayan bir dile doğru atılmış değerli, çekingen ve küçük bir adımla başladı.*

*Yazmayı denediğiniz her anda, içinizde yaşadığınız her kararsızlıkta, bazen engel sandığınız her hatada; sizle Arapça arasında sessizce büyüyen özel bir yakınlık vardı.*

*“Ma’an” sadece bir derginin adı değil, bu yolda hiç kimsenin kendini yalnız hissetmemesi için verilmiş bir söz, dilin bir sınav alanı değil, insanların buluştuğu, kendini ifade ettiği ve birlikte yürüdüğü bir alan olması gerektiğine dair samimi bir inançtır.*

*Burada metinlerin güzelliğini kusursuz olmalarında değil, içten olmalarında arıyoruz.*

*Biz mükemmel bir yazar aramıyoruz.*

*Bizim için asıl değerli olan şey, bazen zorlanarak da olsa kendi sesini bulmaya çalışan gerçek ve samimi bir yazar..*

*Çünkü sizler sadece Arapça öğrenmiyorsunuz.*

*Aynı zamanda bu dilin içinde kendi sesinizi, kendi ifadenizi de keşfediyorsunuz.*

*Yazdığınız her harf, sizi hem dile hem de kendinize biraz daha yaklaştırıyor.*

*Bu sizin derginiz. Buradaki her satır, sizin ilk iziniz.*

*O yüzden yazdıklarınız içten olsun, sıcak olsun, size benzesin.*

*Ve en başından beri seçtiğimiz gibi: Birlikte. “Ma’an”*

# EL EZHER CAMİİ



Selma Şenol  
4. SINIF



Ümran OLÇAR  
2. SINIF



Zeynep BAĞLAN  
2. SINIF

## Kuruluş ve Tarihsel Arka Plan:

El-Ezher Camii, 10. yüzyılda Fatımîler tarafından Kahire’de inşa edilmiş olup, İslam dünyasının en köklü dinî ve ilmî kurumlarından biri olarak kabul edilmektedir. Hz. Fâtıma’nın soyundan geldiklerini iddia eden Fatımîler, 10. yüzyılın başlarında Kuzey Afrika’da, özellikle Tunus ve çevresini fethederek Şîî-İsmailî inancına dayalı bir devlet kurmuşlardır. 969 yılında Cevher es-Sıkillî komutasındaki ordu Mısır’ı fethetmiş ve Kahire şehri inşa edilmiştir. 973 yılında devletin merkezi buraya taşınmıştır.



El-Ezher Camii, Kahire’nin

güneyinde inşa edilerek Fatımî-Şîî ideolojisinin merkezi hâline gelmiştir. Yapı, 970-972 yılları arasında inşa edilmiş; kısa sürede ibadet mekânı olmanın ötesine geçerek ilmî ve sosyal hayatın merkezi olmuştur. 975 yılında başlayan eğitim faaliyetleri kapsamında yetiştirilen dâîler, Fatımî öğretisinin yayılması için farklı bölgelere gönderilmiştir.

Yapı, başlangıçta farklı isimlerle anılmış; daha sonra Hz. Fâtıma’ya nispetle “Câmi’u’l-Ezher” adıyla tanınmıştır. İlk dönemden günümüze ulaşan unsurlar sınırlı olup revakların bir kısmı, mihrap ve bazı süslemeler korunabilmiştir.

## Eyyübîler Dönemi: Dönüşüm ve İhmal:

1171 yılında Fatımîlerin yıkılmasıyla birlikte Ezher, Eyyübî hâkimiyetine girmiş ve Sün-nîleşme politikaları uygulanmıştır. Bu süreçte Selâhaddin Eyyübî, camide cuma namazını yasaklamış; yapı ihmal edilerek zamanla tahrip olmuştur.

## Meml kler Dönemi: Yeniden YükseliŐ:

1250 yılında Meml kler'in iktidara gelmesiyle Ezher yeniden canlanmıŐ, ilmî faaliyetler



artırılmıŐtır. 1266 yılında cuma namazı tekrar baŐlatılmıŐtır. Bu dönemde yapı külliye hâline getirilmiŐ; medreseler, revaklar ve çeŐitli sosyal birimler eklenmiŐtir.

Meml kler döneminde Taybarsiyye, AkbuĐaviyye ve Cevheriyye medreseleri inşa edilmiş; sebil, mektep, minare ve su yapıları ile kompleks zenginleŐtirilmiŐtir. Caminin bugünkü silüetini belirleyen minarelerin önemli bir kısmı bu döneme aittir.

## Osmanlı ve Hıdivler Dönemi

Osmanlı döneminde cami restore edilmiş ve geniŐletilmiŐtir. Özellikle Abdurrahman Kethüda'nın 18. yüzyıldaki imar faaliyetleri dikkat çekmektedir. Hıdivler döneminde Abbas Hilmi PaŐa da bu çalıŐmaları sürdürmüŐtür.

## Günümüzde El-Ezher:

Günümüzde El-Ezher, uluslararası bir eğitim merkezi olarak varlığını sürdürmektedir. Mimari açıdan incelendiğinde Osmanlı ve Meml k etkilerini yansıtan giriŐ kapıları, Fatim  döneminde ait avlu ve farklı dönemlere ait minareler dikkat çekmektedir. Külliye içerisinde kütüphaneler, derslikler ve  Đrenci barınma alanları yer almaktadır





Dilek KÖYLÜ  
2. SINIF

## جُحَا (نَصْرُ الدِّينِ هَوْجَا)

في العالم العربيَّ يحبُّ الناسُ جحا (نصر الدين هوجا).

(Arap dünyasında insanlar Nasreddin Hoca'yı sever.)

يَرُونَهُ شَخْصًا ذَكِيًّا وَمُضِحِّكًا، قِصَصَهُ مُمْتَعَةٌ، لَكِنَّ فِيهَا حِكْمَةً.

(Hikâyeleri eğlenceli ama aynı zamanda öğreticidir. Onu zeki ve komik olarak görürler.)



ضَاعَ حِمَارِي، فَبَدَأْتُ أُبْحِثُ عَنْهُ،  
لَهُ: لِمَاذَا تَحْمَدُ اللَّهَ وَقَدْ  
عَلَيْهِ، وَإِلَّا كُنْتُ ضِعْتُ

من حكايات جحا:

قال جحا (نصر الدين هوجا):  
وأنا أقول: الحمد لله ! قالوا  
ضاعَ حمارُك؟ قال: لأنني لم أكن  
مَعَهُ !

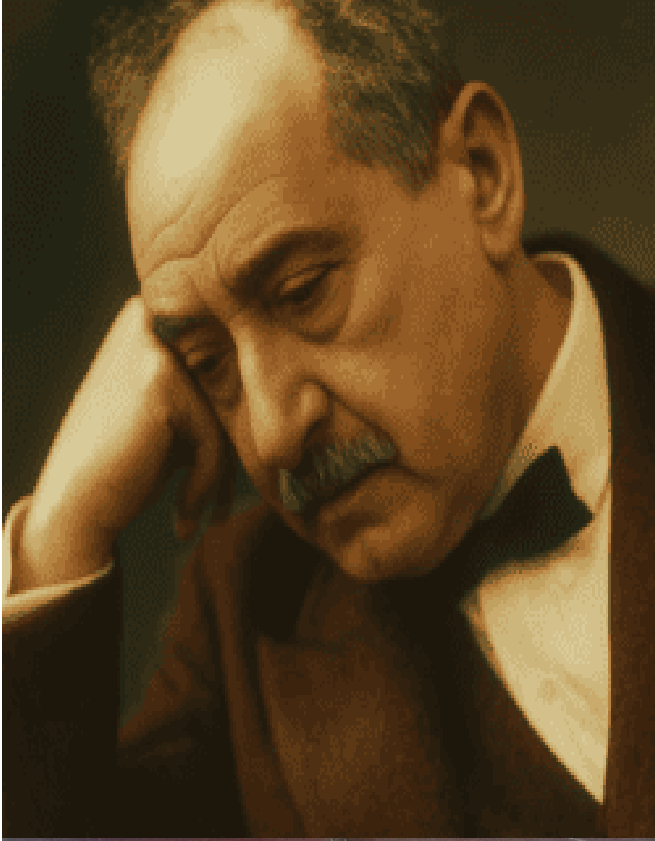
Nasreddin Ho-  
lur ama o “Elhamdülillah”  
neden şükrettiğini sorar.  
verir:

ca'nın eşegi kaybo-  
der. İnsanlar şaşırıp  
Hoca şöyle cevap

İyi ki eşeğin üstünde değildim yoksa bende kaybolurdum !

Bu fıkrada Hoca olumsuz bir durumda bile olumlu yönü görmeyi ve olaya farklı açıdan bakmayı öğretir.

# شخصية العدد



Amina Yusuf Hali  
Hazırlık A



## أحمد شوقي أمير الشعراء

**أصوله ومولده:**

شاعرٌ مصريٌّ، مشهورٌ جدًا، وُلِدَ في القَاهِرَة  
عامَ ١٨٦٨م، من أصلٍ تركيِّ

**لقبه:**

ويُلقَّبُ بـ “أمير الشعراء” بسببِ جمالِ شعره.

**حياته وثقافته:**

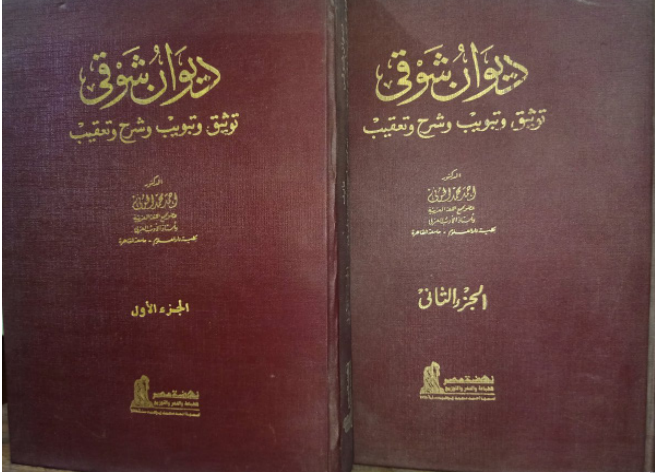
درَسَ في مِصرَ وفرنسا، لذلك كان يجمعُ  
بينَ الثقافةِ العربيَّةِ والغربيَّةِ، كان يحبُّ الدولةَ  
العُثمانيَّةَ كثيرًا ومدحَ السُّلطانِ عبد الحميدِ  
الثاني.

**أعماله:**

كُتِبَ عن مَوَاضيعَ كثيرةٍ مثلَ التاريخِ،  
والإسلامِ، والوطنِ، كما طوَّرَ الشعرَ العربيَّ  
الحديثَ، وكتبَ مسرحياتٍ شعريَّةً جميلةً.

**وفاته:**

تُوفِّيَ هذا الشاعرُ العظيمُ عامَ ١٩٣٢م،  
ولكنَّ كلماته ما زالت تعيش في قلوبنا إلى الآن.



# Bir Kural Öğrenelim

Habibe TAŞ  
3. Sınıf



## İsm-i fâili gördüğümüzde nasıl tanıyabiliriz?

1. Sülâsî (üç harfli) fiillerin ism-i fâili, فاعِل (fâil) vezninde gelir.

Örnek:

کاتب	←	کتب
عالم	←	علم
راکب	←	رکب

2. Ecvef fiillerde (orta harfi illetli olan fiiller), eğer orta harf elif ise, ism-i fâilde bu elif hemzeye dönüşür. Örnek:

قائل	←	قال
خائف	←	خاف
نائم	←	نام

3. Nâkıs fiillerde (son harfi illetli olan fiiller), ism-i fâil فاع (fâin) vezninde gelir.

Örnek:

داع	←	دعا
ساع	←	سعى
رام	←	رمى

4. Gayr-i sülâsî fiillerde (üç harfli olmayan fiiller) ism-i fâil, muzari fiilden türetilir: Muzari fiilin başındaki harf mîm-i mazmûme (م) yapılıdır. Sondan bir önceki harf kesralı olur. Örnek:

مُکْرِم	←	أکرم
مُخْرِج	←	أخرج
مُسْتَخْرِج	←	استخرج

Not: İsm-i fâil çoğunlukla فاعِل (fâil) vezninde görülür.

## ١- هل تعلم أن: اللغة العربية واحدة من أكثر لغات استخداما في العالم؟!

(Arapça, dünyada en çok kullanılan altı dilden biridir.)  
اللغات الخمسة الأخرى هي: (الإنجليزية، والصينية، والهندية، والإسبانية،  
والفرنسية).

## ٢- هل تعلم أنه: يوجد في العالم اثنان وعشرون دولة عربية؟!

(Dünya’da toplam yirmi iki Arap ülkesi vardır.)

(المملكة العربية السعودية - الإمارات لعربية المتحدة - قطر - الكويت - البحرين - عمان - اليمن - العراق - الأردن - لبنان - سوريا - فلسطين - مصر - السودان - ليبيا - تونس - الجزائر - المغرب موريتانيا - الصومال - جيبوتي - جزر القمر)

3- Türkçe’de bir kelimeyi çoğul yapmak için - ler / - lar eki kullanırız ve kelimenin bir çoğulu olur, örneğin deniz kelimesinin çoğul hali denizler olur. Lakin Arapça’da bir kelimenin bir değil birden fazla çoğulu olabilir, bu da bize Arapça’nın dildeki zenginliğini gösterir.

(مثال: بحر: أبحار - أبحار - أبحر | شجرة: شجر - أشجار)

4- Hazırlık sınıfında gördüğümüz derslerden biri olan Nahiv

dersinde, bu alanda yazılan ilk kitabın adının ne olduğunu hiç düşündünüz mü? Çoğu kişinin özel ve uzun bir isim beklediği bu eserin adı oldukça şaşırtıcıdır: sadece el - Kitab (الكتاب). Nahiv ilminin en önemli âlimlerinden biri olan Sibeveyhi, bu alanda yazılan ilk eser kabul edilen الكتاب adlı kitabın yazarıdır. Aslen İranlı olan Sibeveyhi, Basra’da eğitim görmüş ve Arapça dil bilgisi üzerine önemli çalışmalar yapmıştır. Yazdığı الكتاب , Nahiv alanında ilk ve en kapsamlı eserlerden biri olarak kabul edilmiş ve kendisinden sonra gelen dil âlimlerine kaynak olmuştur.

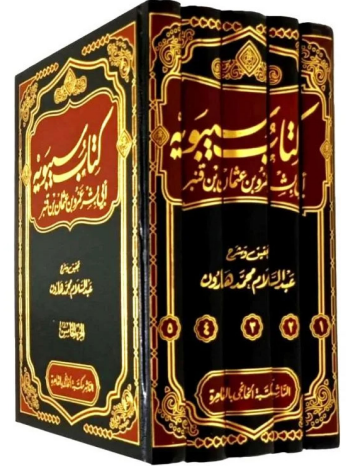
4- Türkçe’de tekil olarak gördüğümüz bazı kelimeler, Arapça’da aslında çoğul anlam taşır. Bu durum, dilin yapısal farklarından kaynaklanır; bazı kelimeler Türkçe’de tekil gibi algılanırken Arapça’da çoğul anlamı içerir ve bağlama göre tekil veya çoğul olarak yorumlanabilir. Böylece Arapça’da kelimenin çoğul anlamı, Türkçe’deki tekil görünümle çelişebilir.

مثال: أولاد

Türkçe’de tekil anlama gelen evlat kelimesi Arapça’da



Hümeyra Çiçek  
1. Sınıf





Kübra Nur YILMAZ  
1. SINIF

# وَصْفَة طَعَامِك بِالْعَرَبِيَّةِ

## بوريك بالبطاطس



### الطريقة Yapılışı



١- نغسل البطاطس  
Patatesleri yıkarız



٢- نقطع البطاطس  
Patatesleri doğrarız



٣- نسلق البطاطس  
Patatesleri haşlarız



٤- نقطع الباطس  
Soğanı doğrarız



٥- نُحْمَر البصل في الزيت  
Soğanı yağda kavururuz

### المكونات Malzemeler



بطاطس (patates)

رقاق (yufka)

بصل (soğan)

ملح (tuz)

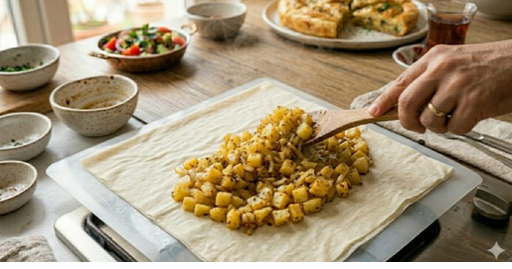
زيت (sıvı yağ)

بهارات (baharatlar)



٦- نُضيف البطاطس مع الملح والبهارات  
إلى البصل ونقلب جيدا

Patates, tuz ve baharatları ekleriz



٧- نضع الخليط في الرقاق

Karışımı yufkaya koyarız



٨- نضعها في الفرن

Fırına koyarız



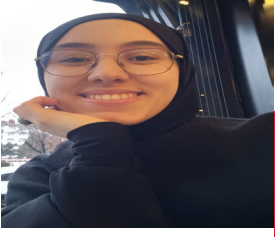
٩- ننتظر قليلا

Biraz bekleriz



١٠- نأكل الفطيرة بالصحة والعافية

Böreği afiyetle yeriz



Merve USKAN  
4. SINIF

# Çeviri Teknikleri ve Uygulamaları

## Arapça'dan Türkçeye İsm-i Mevsûl Yapılarının Tercümesinde Karşılaşılan Zorluklar ve Anlam Sorunları

### 1. Söz Dizimsel Dönüşümü:

Arapçada ism-i mevsûl yapılarında önce isim, ardından onu niteleyen sıla cümlesi (الذي...) gelir. Bu yapı, cümlenin isim ya da fiil cümlesi olmasına göre değişmez. Türkçede ise bu yapı, sıfat-fiil grubu şeklinde ismin önüne alınır. Dolayısıyla çeviri sırasında cümle yapısı yeniden düzenlenir. Örnek: جاء الرجل الذي كتب. Çeviri: Yazan adam geldi.

**Açıklama:** Türkçede niteleyici unsur (yazan) isimden (adam) önce gelir ve yüklem (geldi) cümlenin sonunda bulunur. Bu durum, Arapça yapıdan Türkçeye geçerken zorunlu bir dönüşüm gerektirir.

### 2. Zamir (العائد) Meselesi:

Arapçada ism-i mevsûlden (الذي) sonra gelen sıla cümlesinde çoğu zaman, kendisine dönük bir zamir (العائد) bulunur. Türkçede ise sıfat-fiil eki (-dık), hem fiili sıfatlaştırır hem de nesne-yüklem ilişkisini kendi içinde eritir. Bu yüzden ekstradan bir 'onu' (hû) zamirine ihtiyaç kalmaz. Anlam, fiil yapısı içinde zaten içerilmiş kabul edilir. Örnek: اشتريت الكتاب الذي. Çeviri: Satın aldığım kitap. Açıklama: Arapçadaki "ه" zamiri Türkçeye birebir aktarılmaz; çünkü Türkçede bu ilişki, filimsinin (-dığım) yapısı içinde karşılanır.

### 3. Cinsiyet Ayrımı:

Arapçada ism-i mevsûller cinsiyete göre değişir (الذي / التي) Türkçede ise böyle bir ayrım yoktur; sıfat-fiil yapısı cinsiyet bildirmez. Örnek: الطالبة التي تدرس. Çeviri: Ders çalışan öğrenci. Açıklama: Türkçede "çalışan" ifadesi, öznenin kadın ya da erkek olduğunu göstermez. Bu nedenle Arapçadaki cinsiyet bilgisi çeviride kaybolur.

### 4. Çoğul Yapı ve Anlam Aktarımı:

Arapçada çoğul ism-i mevsûl (الذين) ve ona bağlı fiil çoğul çekimlidir. Türkçede ise çoğulluk genellikle -lar/-ler ekiyle ya da bağlama dayalı olarak ifade edilir. Örnek: الذين آمنوا. Çeviri: İman edenler. Açıklama: Arapçada çoğulluk hem ism-i mevsûlde hem fiilde açıkça işaretlenirken, Türkçede bu anlam tek bir morfolojik unsur (çoğul eki) karşılanır.

### 5. "ki" Bağlacının Kullanımı:

Bazı uzun ve açıklayıcı yapılarda, Arapçadaki sıla cümlesinin anlamını korumak amacıyla Türkçede "ki" bağlacı kullanılabilir. Ancak bu kullanım zorunlu değil, üslup tercihidir.

Örnek: هذا هو المطار الذي ذهبت إليه. Çeviri: Bu, benim gittiğim havaalanıdır.

Alternatif (vurgulu): Bu o havaalanıdır ki, ben oraya gitmiştim. Açıklama: Türkçede temel ve doğal yapı sıfat-fiil ile kurulur; "ki"li yapı ise daha çok vurgu veya açıklama amacı taşır.

**Sonuç:** Arapçadaki ism-i mevsûl yapılarının Türkçeye aktarımı, kelime düzeyinde bir çeviriden ziyade, yapısal bir dönüşüm sürecidir. Bu süreçte sıla cümlesi, Türkçede sıfat-fiil grubuna dönüştürülerek yeniden yapılandırılır.

